

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 44/2025-23

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **Di Mihálik, s.r.o.**, Jesenského 1089/11, Žilina, zastúpenej JUDr. Ivanom Glovniakom, advokátom, Daniela Dlabača 2748/28, Žilina, proti postupu Správneho súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. BA-1S/56/2019 takto

rozhodol:

- Postupom Správneho súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. BA-1S/56/2019 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
- Sťažovateľke **priznáva** finančné zadostučinenie **1 000 eur**, ktoré **je** Správny súd v Bratislave **povinný** jej vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Správny súd v Bratislave **je povinný** nahradiť sťažovateľke trovy konania **713,96 eur** a zaplatiť ich právnemu zástupcovi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 25. júla 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Správneho súdu v Bratislave (ďalej aj „správny súd“) v konaní označenom v záhlaví tohto nálezu

(ďalej len „napadnuté konanie“). Súčasne navrhuje, aby ústavný súd prikázal správne mu súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov, žiada o priznanie finančného zadost'učinenia 100 000 eur a náhradu trov konania.

2. Ústavný súd prijal ústavnú s'ťažnosť na ďalšie konanie v celom rozsahu uznesením sp. zn. IV. ÚS 44/2025 z 28. januára 2025.

3. Z ústavnej s'ťažnosti a jej príloh vyplýva, že s'ťažovateľka sa správnu žalobou doručenou Krajskému súdu v Bratislave 19. marca 2019 domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia Úradu pre verejné obstarávanie č. 15313-9000/2018 zo 4. marca 2019 a napadnuté konanie, ktoré následne bolo vedené na správnom súde, nebolo do dňa podania ústavnej s'ťažnosti právoplatne skončené.

4. Ústavný súd vlastnou činnosťou zistil, že vo veci samej bolo medzičasom rozhodnuté, a to rozsudkom z 15. augusta 2024, právoplatným 30. októbra 2024, o zamietnutí žaloby s'ťažovateľky.

II.

Argumentácia s'ťažovateľky

5. S'ťažovateľka v ústavnej s'ťažnosti opísala priebeh napadnutého konania. Podľa jej názoru už len samotná skutočnosť, že od podania správnej žaloby uplynulo viac ako 5 rokov, nie je akceptovateľná. Postup konajúceho súdu je zdĺhavý, poznačený nečinnosťou, ako aj jeho neefektívnou činnosťou. Poukázala na obdobie súvislej nečinnosti súdu po ukončení písomnej fázy konania v rozmedzí rokov 2019 až 2023. Zbytočné prietahy mali vzniknúť aj v dôsledku nesústreďenej činnosti súdu. S'ťažovateľka dala osobitne do pozornosti, že súd ju vyzval na zaplatenie súdneho poplatku, ktorý však bol riadne a včas zaplatený už pri podaní žaloby. Zdôraznila význam skorého nastolenia právnej istoty vzhľadom na to, že predmetom súdneho prieskumu je rozhodnutie, ktorým bolo s'ťažovateľke (ako jedinému úspešnému uchádzačovi) znemožnené uzatvoriť zmluvu s verejným obstarávateľom, pričom predpokladaná hodnota predmetu zákazky bola viac ako 10 000 000 eur bez DPH. Poukázala tiež na svoje podanie z 27. novembra 2019, ktorým žiadala súd o rozhodnutie vo veci.

III.

Vyjadrenie správneho súdu

6. Správny súd v Bratislave vo svojom vyjadrení k ústavnej s'ťažnosti zo 7. februára 2025 uviedol, že vec predstavuje bežnú skutkovú a právnu agendu. Neboli zistené prietahy ako na strane s'ťažovateľky, tak na strane správneho súdu. Vec bola s účinnosťou od 1. júna 2023 prevedená z Krajského súdu v Bratislave na Správny súd v Bratislave a bola jej pridelená sp. zn. BA-1S/56/2019. Senátom správneho súdu bolo 6. a 7. júna 2023 pridelených približne 1 000 vecí na senát a zároveň spustený nový nápad. Následne bolo novému senátu 8S v máji 2023 pridelených približne 680 vecí počnúc rokom 2016 (vrátane predmetnej veci) a spustený nový nápad. Správny súd rozhoduje veci podľa poradia, v akom napadli, a podľa priority vecí. Tými sú najmä veci podliehajúce zákonným lehotám.

7. Vec sťažovateľky bola právoplatne skončená zamietajúcim rozsudkom sp. zn. BA-1S/56/2019 z 15. augusta 2024 (právoplatným 30. októbra 2024), keďže kasačná sťažnosť proti rozsudku nebola podaná. Výšku požadovaného finančného zadostučinenia považuje za neprimeranú vzhľadom na neúspech sťažovateľky v súdnom konaní, čiže jej nemohol byť spôsobený ušlý zisk a fakt, že v dôsledku právoplatného skončenia veci nevznikajú ďalšie prietahy. Správny súd postupoval v napadnutom konaní efektívne a nespôsobil prietahy v konaní.

8. Momentálne má správny súd z celkového počtu 44 miest sudcov obsadených len 37 a z toho je 33 aktívnych. Táto výrazná personálna poddimenzovanosť má zásadný vplyv na rýchlosť konania. K 1. júnu 2023 Správny súd v Bratislave prevzal 5 766 nerozhodnutých vecí zo správnych kolégií Krajského súdu v Bratislave, Krajského súdu v Trnave a Krajského súdu v Nitre.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

9. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou a so stanoviskom správneho súdu dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

10. Ústavný súd uvádza, že nedoručoval vyjadrenie správneho súdu sťažovateľke na účel jej vyjadrenia, pretože sa od jej repliky nedá očakávať získanie akýchkoľvek pre rozhodnutie veci relevantných informácií, najmä z dôvodu, že správny súd sťažovateľkou uvádzaný priebeh napadnutého konania nerozporuje a sám uviedol chronológiu procesných úkonov, čo je ako závažný dôvod v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) [rozhodnutie Janáček v. Česká republika z 2. 2. 2023 (bod 51 a 53) sťažnosť č. 9634/17]. Ústavný súd po overení aktuálneho stavu konania vyhodnotil, či došlo zo strany správneho súdu k prietahom v konaní a do akej miery.

11. Podstata argumentácie sťažovateľky v súvislosti s namietanými prietahmi (čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) v napadnutom konaní sa sústreďuje na namietanie pasivity správneho súdu a jeho neefektívnej a nesústreďenej činnosti.

12. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru ESLP k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv neexistuje zásadnejšia odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

13. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu (I. ÚS 519/2023).

14. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je zabezpečiť taký procesný postup, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietahov podľa právnej úpravy účinnej

od 1. júla 2016 je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným priet'ahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

15. Úlohou ústavného súdu bolo v danom prípade posúdiť najmä intenzitu zásahu do namietaného práva sťažovateľky na konanie bez zbytočných priet'ahov, či vznik priet'ahov bol spôsobený primárne postupom správneho súdu, alebo na ich vznik mal vplyv aj postup sťažovateľky, ako aj to, aký vplyv na priebeh napadnutého konania mala povaha veci.

16. Pokiaľ ide o posúdenie kritéria právna a skutková zložitost' veci, ústavný súd rovnako ako správny súd konštatuje, že predmet napadnutého konania tvorí štandardnú agendu správnych súdov a nevyznačuje sa špecifickými skutkovými či právnymi otázkami.

17. V rámci posudzovania ďalšieho kritéria, a to správania sťažovateľa, ústavný súd rovnako ako správny súd konštatuje, že sťažovateľ nijakou mierou neprispel k mareniu alebo predlžovaniu napadnutého konania.

18. Tretím hodnotiacim kritériom je napadnutý postup správneho súdu. V rámci napadnutého konania ústavný súd eviduje dve etapy nečinnosti. Od 22. augusta 2019, keď bola správne mu súdu doručená replika žalobcu s prílohami, do 19. septembra 2023, keď správny súd odoslal výzvu žalovanému a ďalším účastníkom na vyjadrenie sa k replike žalobcu (približne 4 roky a 1 mesiac nečinnosti). Následne od 11. októbra 2023, keď správny súd zaslal dupliky ostatným účastníkom, do 16. júla 2024, keď správny súd oznámil čas a miesto vyhlásenia rozhodnutia bez nariadenia pojednávania (približne 9 mesiacov nečinnosti). Celková nečinnosť správneho súdu tak predstavuje približne 4 roky a 10 mesiacov. Zároveň konal neefektívne, keď napríklad vyzval sťažovateľku na zaplatenie súdneho poplatku za podanie žaloby, ktorý však už bol riadne a včas zaplatený. Sťažovateľka zároveň vyvinula iniciatívu a podaním z 27. novembra 2019 adresovaným ešte Krajskému súdu v Bratislave žiadala o urýchlenie konania a rozhodnutie vo veci.

19. Na základe uvedeného ústavný súd dospel v danom prípade k jednoznačnému záveru, že v napadnutom konaní došlo neefektívnou a nesústredenou činnosťou, ako aj dvomi etapami nečinnosti k zbytočným priet'ahom. Správny súd sa snaží zbaviť zodpovednosti poukázaním na enormný nápad veci a personálnu poddimenzovanosť správneho súdu, pričom vec sťažovateľky nebola vyhodnotená ako prioritná (podliehajúca zákonným lehotám).

20. Ústavný súd opakovane dáva do pozornosti, že od účastníkov konania obracajúcich sa na všeobecné súdy s dôverou, že bude v ich veci spravodlivo a včas rozhodnuté, nie je možné spravodlivo požadovať, aby „strpeli“ nedostatky na strane všeobecného súdu (resp. štátu) spôsobené zlou organizáciou práce či v dôsledku nedostatočného personálneho obsadenia súdov. Ústavný súd v zmysle už svojej konštantnej rozhodovacej činnosti zdôrazňuje, že štát je primárne zodpovedný za to, aby zabezpečil dostatočné personálne a materiálno-technické podmienky pre riadny výkon spravodlivosti a nedostatky v tejto oblasti v žiadnom prípade nesmú byť na ujmu právam účastníkov konania, v tomto prípade sťažovateľky.

21. Vzhľadom na uvedené preto ústavný súd dospel k záveru, že postupom správneho súdu v napadnutom konaní bolo porušené základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez

zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jej právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

V.

Prikázanie vo veci konať a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

22. V súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal. Vzhľadom na to, že správny súd už vo veci samej rozhodol rozsudkom sp. zn. BA-1S/56/2019 z 15. augusta 2024 (právoplatným 30. októbra 2024), proti ktorému nebola podaná kasačná sťažnosť, stala sa možnosť prikázania správneho súdu vo veci konať bezpredmetnou (bod 4 výroku nálezu).

23. V zmysle § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde, keďže ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jej právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru bolo porušené, zaoberal sa aj žiadosťou sťažovateľky o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, ktoré sťažovateľka požadovala vo výške 100 000 eur, čo odôvodňovala dĺžkou napadnutého konania a tým, že predmetom súdneho prieskumu je rozhodnutie, ktorým jej (ako jedinému úspešnému uchádzačovi) bolo znemožnené uzatvoriť zmluvu s verejným obstarávateľom s hodnotou zákazky viac ako 10 000 000 eur bez DPH.

24. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (III. ÚS 103/2018). Podľa názoru ústavného súdu v prípade sťažovateľky došlo k neefektívnej činnosti správneho súdu, ako aj nečinnosti v celkovej dĺžke približne 4 rokov a 10 mesiacov. Preto ústavný súd považoval sumu 1 000 eur za primeranú (bod 2 výroku nálezu).

25. Zároveň v súlade s čl. 127 ods. 3 ústavy a § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde nevyhovelo tej časti ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľka žiadala priznať finančné zadosťučinenie nad ústavným súdom priznanú sumu (bod 4 výroku nálezu).

VI.

Trovy

26. Ústavný súd priznal sťažovateľke (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 713,96 eur (bod 3 výroku nálezu).

27. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľky ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [§ 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13 ods. 2, § 13a ods. 1 písm. a) a c), § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky]. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2024 je 343,25 eur a hodnota režijného paušálu je 13,73 eur. Sťažovateľke vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2024 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti). Náhrada trov právneho zastúpenia tak predstavuje 713,96 eur.

28. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je správny súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. novembra 2025

Ladislav Dudíťš
predseda senátu